

Козловець Олександр, Левтун Ігор, Хворостина Олексій
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Київ, Україна
olevsc999@mail.ru

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИПУСКНИКА ТЕХНІЧНОГО ВНЗ

The abstract considers the social responsibility of the technical higher educational institutions' graduate. It describes the main aspects of social responsibility formation of the technologist's personality. It is considered that formation of socially responsible technologist is based on the bringing up of the creative and socially responsible person.

Keywords: the social responsibility of the technical higher educational institutions' graduate, socially responsible person.

Ефективність діяльності ВНЗ визначається затребуваністю і якістю наданої ним освіти, а критеріями ефективності є відповідність компетенції випускників вимогам роботодавців та їх конкурентоспроможність на ринку праці. Вибір ВНЗ напрямків свого розвитку, розробка стратегії, політики, цілей і завдань в освітній, науково-дослідній та інноваційній діяльності також, значною мірою, залежать від затребуваності напрямів підготовки та конкурентоспроможності професій, отриманих випускниками. Ці обставини зумовлюють необхідність визначення затребуваності випускників і виступають одним з головних критеріїв в оцінці якості освіти, також вони є індикаторами переваг ринку праці щодо тих чи інших професій. Потреба у випускниках є і показником задоволеності роботодавців компетенціями випускників, і свідченням конкурентних переваг ВНЗ, і чинником привабливості для абітурієнтів [2].

Підготовка сучасного магістра- та спеціаліста-технолога актуалізує проблему формування соціальної відповідальності як типової якості особистості інженера через систему вузівської освіти, оскільки європейський вектор сучасної української геоекономічної, науково-дослідницької моделі має принципове значення для ефективної участі України у міжнародній діяльності. Означена діяльність вимагає гармонічної інтеграції досвіду та знань з базовими загальнолюдськими цінностями, дотримання принципів Глобального Договору, тобто суспільство та влада потребують від фахівця більш відповідальної поведінки та більш активної участі у вирішенні соціальних проблем.

Для визначення аспектів формування соціальної відповідальності як типової якості особистості технолога можна використовувати такі положення:

- 1) Кожне суспільство формує відповідний йому соціальний тип особистості працівника, який відображає вплив суспільної системи на ціннісні орієнтації людини та через них – на його поведінку в різних ситуаціях, тобто суспільна система може стимулювати прояв

соціальної відповідальності інженерів через їхню соціально відповідальну поведінку.

- 2) Модальний (реальний) тип особистості відображає сукупність рис особистості, які дають їй змогу займати визначальне становище у суспільстві, соціальній групі чи на роботі. За таких умов саме соціальна відповідальність технологів-інженерів забезпечує збереження високих реальних статусних позицій.

З розвитком ринкових відносин в Україні технологи все частіше мають вирішувати принципово нові завдання управління різноманітними нововведеннями як в галузі виробництва, так і в соціальній сфері. Цілком очевидно, що вирішення цих проблем мусить базуватися на засадах професійної етики та соціальної відповідальності технолога.

У зв'язку з цим технолог має усвідомлювати свою відповідальність за ті вкрай несприятливі тенденції в моральній та духовній сферах людської цивілізації, які пов'язані з науково-технічним прогресом і навіть ставлять під загрозу саме життя у планетарному масштабі.

Важливо зазначити, що перевага технократичного типу мислення в сучасній технічній освіті зумовила важливі порушення в системі «людина-суспільство-природа», що викликало незворотні зміни в навколишньому середовищі, й створила реальну загрозу самому існуванню людини як біологічного виду [1].

Формування соціально відповідального технолога передбачає:

- 1) нове розуміння професіоналізму технічного фахівця згідно з вимогами до його особистісних здібностей та у зв'язку з якісними змінами сутності й змісту професійної діяльності випускника технічного ВНЗ;
- 2) виховання творчої, соціально відповідальної особистості;
- 3) упровадження елементів проблемності в навчання професійної етики на основі застосування ситуаційного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Астахова В. И. Стратегия гуманизма : монография / В. И. Астахова, Е. В. Астахова, Л. А. Белова и др. – Х. : Изд-во НУА, 2004. – 212 с.
2. Вієвська М. Г. Формування соціальної відповідальності сучасних фахівців як інтегруюча тенденція / М. Г. Вієвська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2010. – С. 28–31.